

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक ३४, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३८ थिंल्ला श्व. त्रयोदशी, वि. सं. २०७४ मंसिर १५ गते शुक्रबार DEC 2017 मूल्य रु. ५।-

पाँगामा नेमकिपाको चुनावी सभा

‘दर्शन, विचार र सिद्धान्तहीन दलहरूले देशको सेवा गर्दैन’

पाँगा। ‘दर्शन, विचार र सिद्धान्तहीन दलहरूले देश र जनताको सेवा र विकास गर्दैन’ उक्त भनाई काठमाडौँ क्षेत्र नं. १० निर्वाचन परिचालन समितिको आयोजनामा पाँगा ढोकासीमा भएको चुनावी प्रचार सभामा नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य उकेश कवाँले व्यक्त गर्नुभएको हो। वहाँले हरेक राजनैतिक पार्टी दर्शन, विचार र सिद्धान्तमा चल्छ तर देशका ठूला भनिएका पार्टीहरू एमाले, नेपाली काँग्रेस र माओवादी सिद्धान्तहीन दल भएकोले फरकफरक दलहरूसँग गठबन्धन गरेको बताउनुभयो।

बाम गठबन्धन न बामपन्थी हो नत कम्युनिष्ट नै लोकतान्त्रिक गठबन्धन पुनः उत्थानवादीसँग भएकोले नत लोकतान्त्रिक नै हुन भन्दै दुवै गठबन्धन सत्ता लोलुपहरूको गठबन्धन हो भन्नुभयो।

अन्तरवार्ता

पृष्ठ ४ मा

चुनावको परिणाम क्रान्तिकारी पार्टीलाई नाप्ने मापदण्ड होइनः अध्यक्ष रोहित

देशलाई सिविकमिकिकरण गर्न उच्चतम दलहरूले दुई तिहाई बहुमत ल्याउने दुस्खपलाई नेपाली जनताले सजाय दिनुपर्ने अहिलेको समय आएको छ भन्नुभयो। नेमकिपा सत्तामा नजाने, सानो पार्टी भन्ने तर त्यही पार्टीलाई खतम गर्न श्रेष्ठोल्ड लागू गर्ने अप्रजातान्त्रिक काम गर्ने दलहरूलाई हराउनु पर्दछ भन्नुभयो।

प्रतिनिधिसभाका उम्मेदवार हरिकुमार महर्जनले पार्टी ठूलो र सानो संख्याले होइन विचारले हुन्छ भन्नुहुँदै ठूलो पार्टीले देश विगाछ्छ भन्ने त्यो ठूलो पार्टी हुन सक्दैन भन्नुभयो।

क्षेत्र नं. १० (१) का उम्मेदवार नारायण महर्जनले पटकपटक सरकारमा पुगेर विकास गर्न नसकेकाले फेरि विकास गर्छु

क्रमशः पृष्ठ ३ मा

काठमाडौँमा मादलको माला मात्र हटाउने ?

काठमाडौँ। कुनै पनि दलले निर्वाचन चिन्हको माला सार्वजनिक स्थलमा टाँगिएकोमा निर्वाचन आयोग र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले आचारसंहिता विपरीत भन्दै हटाउन थालेपनि काठमाडौँका धेरै क्षेत्रमा अझैसम्म हटाउन सकेका छैनन्।

सहिदलाई प्राप्त जानकारी अनुसार काठमाडौँ र भक्तपुरमा राखेका नेमकिपाका चुनाव चिन्हमा

दलको माला आफैले हटाए भने अन्य दलहरूले अहिलेसम्म हटाएका छैनन्।

काठमाडौँ क्षेत्र नं. ८ भिमसेनस्थानमा प्रहरीले मादलको मात्र माला भण्डा हटाएका छन् अन्य दलको हटाउन नसक्नु कतै मादल चिन्हदेखि दल र प्रशासन समेत तर्सोको आभास भएको छ।

सत्तासिन्हा प्रति प्रहरी प्रशासनको यो व्यवहारले प्रजातन्त्रको उपहास भएको छ।

वडा नं. ८ मा सहरी स्वास्थ्य केन्द्र शुभारम्भ

कीर्तिपुर। सहरी स्वास्थ्य केन्द्र संचालन गर्ने नेपाल सरकारको उद्देश्य अनुरूप कीर्तिपुर वडा नं. ९ नगाउँमा मंसिर १४ गतेबाट शुभारम्भ भएको छ।

कीर्तिपुर नगरपालिका

प्रमुख रमेश महर्जनले एक समारोहबीच केन्द्रको उद्घाटन गरेको थियो।

स्वास्थ्य केन्द्रको संचालनसँगै स्थानीयहरूले स्वास्थ्य सेवा सहज हुने विश्वास लिन सकिन्छ।

प्रथम बोसीगाउँ ब्याडमिन्टन कपमा कटुवाल र बोहरा जिते

चन्द्रागिरी। प्रथम बोसीगाउँ खुला पुरुष डबल प्रतियोगितामा विष्णु कटुवाल र दिपक बोहराको जोडीले जितेको छ।

मंसिर १० गते आइतबार भएको फाइनल खेलमा कटुवाल र बोहराको जोडीले जीवन आचार्य र अनिश श्रेष्ठको जोडीलाई पराजित गरेको थियो। आचार्य र श्रेष्ठकोले दोस्रो मै जित बुझाउनु पर्यो।

त्यसैगरी विजेन्द्र लाल

श्रेष्ठ र विनय तण्डुकार र राजमान महर्जन र चन्दन महर्जन तृतीय भएका थिए।

वेष्ट खेलाडीमा शंकर महर्जन र सुदन महर्जनको जोडी घोषित भएका थिए।

विजयी खेलाडीहरूलाई युवा तथा खेलकुद मन्त्री राजेन्द्र कुमार केसीले पुरस्कार वितरण गर्नुभएको थियो।

प्रतियोगितामा प्रथम हुनेले नगद रु. १,११,१११- प्राप्त गरेका थिए।

काठमाडौँ र ललितपुरका विभिन्न स्थानमा घरदैलो

काठमाडौँ। नेपाल मजदुर किसान पार्टी काठमाडौँले प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचनको प्रचारलाई जारी राखेको छ। सोही क्रममा मंगलबार काठमाडौँ क्षेत्र नं. १० अन्तर्गतको प्रदेशसभा क्षेत्र नं. १ को कीर्तिपुर नगरपालिका र दक्षिणकाली नगरपालिकामा घरदैलो चुनाव प्रचार कार्यक्रम भयो।

प्रचार टोलीले छैमले, फर्पिङ्ग, शेषनारायण, भञ्ज्याङ्ग, चाल्नाखेलमा जनताको घरघरमा गई नेमकिपाको घोषणापत्र र अपिल वितरण गरी मादन चिन्हमा छाप लगाउन अनुरोध गरेको थियो।

घरदैलो प्रचारमा काठमाडौँ क्षेत्र नं. १० का प्रतिनिधिसभा सदस्य उम्मेदवार हरिकुमार महर्जन, प्रदेशसभा क्षेत्र नं. १० (१) का उम्मेदवार नारायण महर्जन, समानुपातिक उम्मेदवारहरू प्रशान्तकुमार महर्जन र बुद्धिमान महर्जनलायत सहभागी हुनुहुन्थ्यो।

त्यस्तै काठमाडौँ क्षेत्र नं. २ अन्तर्गतको शंखरापुर र कागेश्वरी नगरपालिकामा पनि घरदैलो कार्यक्रम भएको छ। घरदैलो कार्यक्रमको नेतृत्व प्रतिनिधिसभा सदस्य उम्मेदवार राजवीर डंगोल, प्रदेशसभा २(१)

का उम्मेदवार रामचन्द्र बासी र २(२) का उम्मेदवार जितेन्द्र महर्जन र समानुपातिक उम्मेदवारहरू रविना डंगोल, काशिलाल डंगोल र रविन्द्र

डंगोलले गर्नुभएको थियो सोही क्षेत्रको इन्द्रायणी र मुलपानी र जर्सिङ्गपौवामा चुनावी कोणसभा गरिएको थियो। त्यस्तै काठमाडौँ क्षेत्र

नं. ९ अन्तर्गत काठमाडौँ महानगरपालिकाको कालिमाटी, डल्लु, चमती क्षेत्रमा पार्टीको घोषणापत्र, पर्चा वितरण गरी घरदैलो कार्यक्रम सम्पन्न भयो। घरदैलो कार्यक्रममा प्रतिनिधिसभा उम्मेदवार कृष्णमाया मानन्धर र प्रदेशसभा उम्मेदवारहरू ज्ञानमाया दराई र बन्दना महर्जनको सहभागिता थियो।

त्यसैगरी नेपाल मजदुर किसान पार्टी काठमाडौँ जिल्ला क्षेत्र नं. १ का उम्मेदवारहरूले सोमबार घरदैलो कार्यक्रम गरेको छ।

प्रतिनिधिसभाका उम्मेदवार कृष्णेश्वरी सुवाल, क्रमशः पृष्ठ ३ मा

भाषा, साहित्य व संस्कृतिया सः

नेवाः एफ.एम १०६.६

NewaFM
106.6 MHz

नेवाः एफ.एम. १०६.६

न्यामासिमा, चःधवाखा, किपू-२
फोन ल्याः ४३३४२२२

निहचिछचचिछ (२४ सै घण्टा) न्यनादिसँ/न्यंकादिसँ

नेवाः जुयाजुया गौरव यानादिसँ

अनक मिडिया प्रा.लि.

न्यामासिमा, चःधवाखा, किपू-२
इमेलः ankmedia.newafm@gmail.com

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०४६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबाहदुर महर्जन
वि सं. २००६ माघ

हिराकाजी महर्जन
वि सं. २०१७ माघ

राजमान माली
वि सं. २०२५ मंसिर

राजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत्र

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक ३४, २०७४ मंसिर १५ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेस्कटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लव - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

तपाईंको अमूल्य मत

पैसा/मासु/भुटा आश्वासनसँग साट्दै हुनुहुन्छ

यही मंसिर २१ गते दोस्रो चरणको प्रतिनिधि र प्रदेशसभाको निर्वाचन हुँदैछ। यो निर्वाचन देशको लागि आवश्यक कानून विधेयक नीति बनाउने निर्वाचन हो।

तपाईंहरूको अमूल्य मतबाट निर्वाचित भई प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको सांसद बन्ने छ। प्रतिनिधिसभाका सांसदले राष्ट्रिय नीतिहरू र प्रादेशिकसभाका सांसदहरूले प्रदेशका नीतिहरू बनाउँछन्।

तर आफूलाई ठूलो भन्ने दलहरूले यो निर्वाचनलाई राष्ट्रिय योजना आयोग, नगर विकास, जिल्ला विकास समितिको चुनावमा भरेर विभिन्न विकासे आश्वासन बाँडेका छन्। सभामा मीठा भाषा बोलेका छन्।

सरकारको नेतृत्व गरेको दृष्टिले नेपाली कांग्रेसले १० पटक, एमालेले ४ पटक र माओवादीले ३ पटक सत्ता सम्हालिसकेका छन्। सुरुको चुनावदेखि बाँड्दै आएका विकासे आश्वासन २८ वर्षसम्म पनि पूरा गर्न सकेन। पूरा गरेनन्।

यो निर्वाचनमा विगतका वाचाहरूलाई भुक्त्याउन लोकतान्त्रिक गठबन्धन र बामगठबन्धनको नाममा नयाँ आशा लिएर चुनावमा आएका छन्।

हामी मतदाताहरूको मतलाई विगतमा भैं भुटा आश्वासन, मतसँग पैसा, मतसँग मासुको पोका, आमा/महिला समूह, सांस्कृतिक वाद्यवादन समूह, क्लव, संघसंस्थाहरूलाई एकमुष्ट रकम बाँडेर मत बटुल्ने प्रयास गरिरहेका छन्।

विगतमा आश्वासन भुटा भएभैं अहिलेको आश्वासन पनि भुटा नै हुनेछ। किनेभने हिजो पुरा गर्न नसकेका आश्वासन नै आज नयाँ ढंगले आश्वासन बाँडेका मात्र हुन्। सरकारमा रहँदा राज्यको सम्पति ब्रम्हलुट गर्ने, सरकार बाहिर रहँदा विकासे आश्वासन दिने पुरानै शैली गठबन्धनले लिएका छन्।

त्यति मात्र होइन, यो निर्वाचनले गठबन्धनका दलहरूलाई मत दिएमा राष्ट्रियता खतरामा जाने सम्भावना बढी छन्।

संविधान संशोधन मार्फत् सिंगो देश भारतको अधिनमा ल्याउने या तराईका भाग छुट्याएर भारतमा गाभ्ने हिजोका असफल प्रयासलाई अब गठबन्धनमार्फत् सफलतामा पुर्‍याउने भारतको ग्राण्ड डिजाइन नै गठबन्धनको तयारी राजनीतिक विश्लेषकहरूले गर्न थालेका छन्।

दुई तिहाई बहुमत देश बेच्ने लाइसेन्स बन्ने खतरा बढेको छ। देशमा स्थिर सरकारको हवाला दिएपनि अब देशमा विगतमा भन्दा अस्थिर सरकार बन्ने र विदेशीको चलखेल पनि बढ्ने राजनीतिक विश्लेषकहरू भन्न थालेका छन्।

त्यसैले यो निर्वाचनमा विभिन्न राजनैतिक दलहरूको घोषणापत्रलाई गहिरिएर अध्ययन गर्नु होस्। जनताको नैसर्गिक मौलिक अधिकारको मुद्दा/एजेन्डा उठाउने दललाई मतदान गर्नुहोस्। तपाईंको अमूल्य मतसँग पैसा/मासुको पोका, मदिरा, भोजभतेर, संघसंस्थालाई एकमुष्ट रकममा नबेच्नुहोस्।

मतको दुरुपयोग गरी गरेको मतदानले जनविरोधीहरू जित्नेछन्। आजको दलहरूले गरिने खर्च हामी मतदाताको टाउकोमा नै पर्ने भएकोले त्यस्ता गलत तत्वलाई पराष्ट गर्नु, भविष्यको उज्ज्वल नेपाल निर्माणमा सहयोग गर्ने जमर्को गरौं।

जनताले हारेको प्रजातान्त्रिक निर्वाचन

२०४६ सालको आन्दोलन निरंकुश भनिएको पञ्चायत बिरुद्ध जनताहरू सडकमा ओर्ले, ज्यानको बाजी लगाएर जनता सडकमा नारा जुलुशले आक्रोशित भए पछि २०३६ सालको जनमत संग्रहपछि सुधारिएको पंचायती प्रजातन्त्रको लीला समाप्त भयो। २०४६ सालदेखि नेपालमा बहुदलीय प्रजातन्त्र लागू भए। त्यसबेलाका हामी युवाहरूले अनुभव गरे। त्यसबेलाका होन्हार भन्ने नेपाली कांग्रेस, माले (हालको एमाले) चौ.म. मशाल मोटो मसाल (हालको माओवादी केन्द्र) आदि सत्ताको वरिपरि रहेका पार्टीका नेताहरूले संक्रमणको नाममा देशमा शासन गरे। त्यसबेला पनि जनताको भलाई भन्दा आफ्नो भलाईलाई प्राथमिकतामा राखेर नेताहरू कुल्ले। नेताहरूले जनताको काम नगरेको गुनासो आए संक्रमणकालको समय भन्दै जनताको आक्रोशलाई साम्ने पार्थे। त्यसपछिको संसदीय निर्वाचनमा नेपाली कांग्रेसले बहुमत प्राप्त गर्‍यो।

नेपाली कांग्रेसको बहुमतीय सरकार गिरिजा प्रसाद कोइरालाको नेतृत्वमा स्थापना भयो। दुर्भाग्यवश गिरिजा प्रसाद कोइरालाको बहुमतीय सरकार बाह्य पार्टीको कारणले नभई कांग्रेसकै आन्तरिक द्वन्द्वकै कारण विफल भयो। त्यसबेला पनि जनताले निर्वाचनमा बहुमत पुर्‍याएको नेपाली कांग्रेसले जनतालाई केहि दिनु भन्दा आफ्नै आसेपासे र नातागोटाको हालीमुहाली र भागबन्दा नमिलेर गिरिजाकै बिरुद्ध ने.का.का नेताहरू सन्त उपाधी पाएका कृष्ण प्रसाद भट्टराई लगायत केही बामपार्टी भन्ने नेताहरूले राज दरवारमा गएर बिन्तीपत्र चढाएकै हो। त्यसबेला दारी फुलेका नेताहरूले शिशु प्रजातन्त्रको नाममा जनतालाई धोखा दिए र जनताले मतदान गरेर निर्वाचित गरेका जनतालाई हराए। त्यसैले हालसम्मको निर्वाचनमा जनता हारेको छ, नेताहरू जितेकाछन्।

२०४७ सालको नेपालको संविधान संसारकै उत्कृष्ट ठहर्‍याए त्यसबेलाका नेताहरूले, किनकी नेताहरूको मर्जिले जे गर्न पनि छुट थियो। हुनत त्यसबेला पंचायतका हिमायतीहरूले नेपाली कांग्रेस पार्टीलाई भारतीय दलाल भन्ने गर्थ्यो। बहुदलीय प्रजातन्त्र स्थापनापछि नेपालको सबै उद्योगहरू सस्तो मूल्यमा भारतीय नक्कली उद्योगपति स्थापना गरेर उसैलाई बेचेर नेपाली कांग्रेस आफैले भारतीय दलाल सावित गरेरै देखायो। पंचहरूको आरोपलाई सत्य सावित गर्‍यो। कांग्रेस इतरका अरु दलहरू जो सरकारको वरिपरि बसेका थिए ती नेताहरू पनि हाँ

मा हाँ मिलाएर केहि भागको लागि ताली ठोकेर सकारे। नेपाली कांग्रेसको सरकारले सहमति भनिएको महाकाली सन्धिको बिरोधमा सडक जाम समेत गरेर नेपाली जनताको ज्यान जाने गरी आन्दोलन भयो तर एमालेका केहि नेताहरूको भारत भ्रमण पश्चात् त्यही महाकाली सन्धिको समर्थन गरे।

हालका अध्यक्ष के.पी ओलीले अब पश्चिमबाट सूर्य उडाउँछ भनेर वकालत सम्म गर्न भ्याए। २०४६ देखि २०५२ सालसम्म १६ वर्ष त्यसले निरन्तरता पायो। नेताहरूले आफू खुसी गर्न

अहिले प्राज्ञ भन्ने एउटा समूहले बामगठबन्धनले १० नं. क्षेत्रमा बहुमत प्राप्त गर्ने भनी 'फेसबुक' मा चर्चा भयो। हुनत यस भन्दा पहिलेको संविधान सभामा १० नं. क्षेत्रमा माओवादी अध्यक्ष प्रचण्डको जित सुनिश्चित भनेर वकालत गरेको थियो। तर जित भएन। त्यस्तै अर्को प्राज्ञ समूहले प्रजातान्त्रिक गठबन्धन समूहको जित निश्चित भएको अनुसन्धानले देखाएको निष्कर्ष निकाले। यो कस्तो प्राज्ञ समूहहरू हुन जस्को अनुसन्धानका परिणाम ठिक बिपरीत छ। यस्ता प्राज्ञहरूलाई भन्ने गर्छ।

सबै छुट पाए। करोडौं र अबौं सम्पति हात पारेर आफू जिते तर जनता हारे। २०५२ सालपछि संयुक्त बाममोर्चाबाट निर्वाचित संसदहरूले सदनबाट राजिनामा दिएर जनयुद्धको थालनी गर्ने घोषणा गरेपछि नेपालको राजनैतिक डबलीमा केही फेरबदल भयो। उनीहरूले आफूलाई माओवादी भएको घोषणा गरेर भूमिगत भए र जनयुद्धको नाममा धेरै निर्दोष जनताको ज्यान गुमायो। संसद भनेको बोकाको टाउको देखाएर कुकुरको मासु बेच्ने पसलको घोषणा गरेर बिद्रोह गरेको माओवादी दस वर्षको दौरान १२ बुँदे सम्झौताको नाममा अध्यक्ष समेत आफै संसदमा उपस्थित भएर दोकान थापेर बोकाको टाउको देखाएर कुकुरको मासु बेच्न थाले।

२०४७ सालको संसारकै उत्कृष्ट भनिएको संविधान अल्प आयुमै तुहियो संविधान सभाको पहिलो निर्वाचनपछि प्रधानमन्त्री बनेका प्रचण्ड स्वयंले भारत पुगेर १० वर्ष युद्धमा ८ वर्ष आफू भारतमै बसेको घोषणा गरेर भारतको गुणको ऋण तिरे। शोषण र उत्पिदनबाट मुक्त पाउन आफ्नो जिउ ज्यानको बाजी राखेर संघर्षमा होमिएका नेपाली युवाहरू कतिले ज्यान गुमाए कति अपाङ्ग भए तर जनयुद्ध भनिएको त्यो लडाईं नेताकै कारण नेपाली जनता फेरि हारे नेताहरू जिते। रातौ रात करोडौं अबै सम्पत्तिका मालिक बने। बहुदलीय प्रजातन्त्रबाट लोकतन्त्र र गणतन्त्रमा रुपान्तर भयो तर पुरानो सामन्तको साथ साथ नयाँ सामन्तहरूको उदय भयो,

तितो सत्य यही हो।

अहिले प्राज्ञ भन्ने एउटा समूहले बामगठबन्धनले १० नं. क्षेत्रमा बहुमत प्राप्त गर्ने भनी 'फेसबुक' मा चर्चा भयो। हुनत यस भन्दा पहिलेको संविधान सभामा १० नं. क्षेत्रमा माओवादी अध्यक्ष प्रचण्डको जित सुनिश्चित भनेर वकालत गरेको थियो। तर जित भएन। त्यस्तै अर्को प्राज्ञ समूहले प्रजातान्त्रिक गठबन्धन समूहको जित निश्चित भएको अनुसन्धानले देखाएको निष्कर्ष निकाले। यो कस्तो प्राज्ञ समूहहरू हुन जस्को अनुसन्धानका परिणाम ठिक बिपरीत छ। यस्ता प्राज्ञहरूलाई

- श्रीकृष्णा महर्जन

पूर्व उपसचिव, संचार मन्त्रालय

ठूला पार्टीहरूले चुनावी पर्चाहरूमा त्यसता नाराहरू धेरै लेखेका छन्। तर नेपालको प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र र गणतन्त्रसम्म यही पार्टीहरूले शासन गर्‍यो तर आफ्नो स्वार्थको काम त धेरै गरे। एकजना मेरा मित्रले गुनासो पोखे। 'साथी ! मत दाम्मले बाँधेको बोका जस्तै भएछु। पछिपछि नहिँडौं गर्धनमा चोट लाग्ने डर छ, हिँडौं आफूलाई पटकै मन छैन। आफूले भुईँमा लात मारेर पनि भोट दिन बाध्य छु।' अर्का एक मित्रले अर्कै गुनासो पोखे, 'यी भ्रष्ट नेताहरूले देश बनाउने आशा छैन। तर के गर्ने मलाई त त्यसैमा बाँधेर राखेको छ।' जनताको गुनासो अर्कै छ, 'चुनावसम्म हामीलाई नमस्कार गर्ने नेताहरू चुनाव जितेर सिंहदरवार छिरेपछि हामीलाई चिन्दैनन्।' रातारात करोडपति र अर्बपति बन्छ। यस अर्थको गहिरिएर विचार गर्न सक्ने क्षमता सबभन्दा बढी प्राज्ञ समुदायसँग हुनेमा कुनै शंका छैन। तर प्राज्ञ व्यक्तिहरू स्वयं भौतारेर आफ्नै स्वार्थमा रुमलिएको देख्दा धिक्कारका पात्र जस्तो लाग्छ। आफै बैतर्नी तर्न सक्ने देश र जनतालाई पनि बैतर्नी तार्न सक्ने प्राज्ञहरू कुनै पार्टीको पुच्छर समातेर बैतर्नी पार गर्ने प्रवृत्ति निश्चय पनि देशको लागि लाभदायी भएन। त्यस्तो प्रवृत्तिले आफूमात्र होइन देश र जनतालाई पनि बरबादको दिशातिर धकेल्नमा मलजल दिन्छ भन्ने मेरो ठम्याई हो।

सत्ताधारी नेपाली कांग्रेस, एमाले, माओवादी तथा अन्य पार्टीहरू सतहमा जे विरोध र समर्थनको नाटक मन्चन भएको छ, त्यो वास्तविकमा एउटै भएको मेरो ठहर छ। हालसम्म एकलै सरकार एमाले, कांग्रेसको संयुक्त सरकार, माओवादी, एमालेको संयुक्त सरकार, कांग्रेस माओवादी संयुक्त सरकार संचालन भैसकेको छ। तर जनताको समस्या झनझन बिकराल हुँदैछ। नेताहरू झनझन मोटाउँदै गएको दृश्य सबैको सामु घाम जतिकै उज्यालो छ। सायद अब पनि यही पार्टीहरू चुनावपछि एकआपसमा मेलमिलापको डोरीमा बाँधिन्छ होला, बाँधिचुधी भागबन्दा गर्छ र जनतालाई हराउँछ यसमा शंका छैन।

पुस्तक परिचय :- कृतिका प्रजापति

निर्वाचन घोषणापत्रको लडाई हो, सिद्धान्तको लडाई हो र विचारको युद्ध हो । फरक-फरक उद्देश्य लिएर स्थापना भएका राजनीतिक पार्टीले निर्वाचनको समय आफ्नो घोषणापत्रमार्फत जनताको मन जित्ने प्रयत्न गर्छन् । मतदाताको अमूल्य मत देश र जनताको आमूल परिवर्तन र विकासको लागि हो । बहुमत पाएका राजनीतिक दलले सरकारको नेतृत्व गर्छन् भने थोरै सिट संख्या प्राप्त साना दलहरूले प्रतिनिधिसभामा प्रतिपक्षको भूमिका निर्वाह गरी देश र जनताको सेवा गर्छन् ।

यसै सेरोफेरोमा यहाँ चर्चा गर्न खोजिएको विषय हो - नेपाल मजदुर किसान पार्टीको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचन - २०७४ को घोषणापत्र । जम्मा १६ पृष्ठमा प्रकाशित यो घोषणापत्रमा देशको परिस्थिति, अहिलेको मुख्य-मुख्य समस्या, वाम र लोकतान्त्रिक गठबन्धनबारे टिप्पणी, राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय राजनीति र प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा नेमकिपाले गर्ने काम-कारबाहीहरू विशेषतः (विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य, प्रशासन र कर्मचारी, न्याय प्रशासन, नागरिकता, वातावरण, उत्तरी क्षेत्रको विकास, उपभोक्ता अधिकार, मानवअधिकार, परराष्ट्र नीति, महिला र बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक) आदि क्षेत्रमा केन्द्रित छ ।

नेमकिपाको यस

घोषणापत्रमा संयुक्त राज्य अमेरिकालाई हतियार र युद्धको व्यापारी हो भनी उल्लेख गरिएको छ । निश्चय नै संरा अमेरिकाको विश्व राजनीतिमा संलग्नता छ । अरु देशलाई हतियार बेचेर त्यहाँ स्थानीय युद्धहरू निम्त्याउने संसारको ठूलो आतङ्कवादीको रूपमा व्याख्या गरिएको जुन मनासिब पनि छ । यसैगरी भारतीय फासीवादबारे गरिएको विश्लेषण पनि चर्चायोग्य छ । दक्षिण एसियामा भारतीय फासीवादी प्रभाव र त्यसले छिमेकी देशमा पार्नसक्ने असरहरूबारे उल्लेख गर्ने पार्टी मात्र नेपाल मजदुर किसान पार्टी हो भन्दा फरक नपर्ला । देश निर्माणमा ठेकेदारहरूको पनि महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ । तर अहिले ठेकेदारहरूले देशको विकासमा बाधा-व्यवधान खडा गरिरहेका छन् । ठेकेदारलाई राजनीतिक संरक्षण भएकै कारण अनियमित कार्य गर्नेमा ठेकेदारहरू अगाडि सरेका छन् । ठेकेदार संसद सदस्य हुनु र संसद सदस्य ठेकेदार हुनुले पनि यहाँ ठेकेदारको हालीमुहाली बढिरहेको छ भन्ने विश्लेषण यस घोषणापत्रमा गरिएको छ ।

नेमकिपाले जोताहा किसानलाई मोहियानी हक, आफ्नै देशमा युवाहरूलाई रोजगारीको बन्दोबस्त, उद्योग-कलकारखानाको निजीकरणको विरोध, टुली बसजस्ता विद्युतले चल्ने बाहनलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, दुर्गममा सडकको सट्टा रोप वे वा केबुलकारको बन्दोबस्त हुनुपर्ने,

शिक्षालाई उत्पादन श्रमसँग मिलाउने, स्थानीय तहमा पनि विश्वविद्यालय स्थापना गर्ने अधिकार, कर्मचारी युनियनको विरोध, नागरिकता सिफारिस गर्ने कामलाई कडाइका साथ लागु गर्नुपर्ने, दोहोरो नागरिकताको विरोध, सबै छिमेकी देशसँग सुमधुर सम्बन्ध आवश्यक र नेपालको आन्तरिक मामिलामा हस्तक्षेपको विरोध गर्ने, महिला साक्षरता, तालिम र रोजगार, ज्येष्ठ नागरिकलाई 'आदर निकेतन' को बन्दोबस्त गर्नुपर्ने लगायतका विषयहरूलाई अगाडि सारेको छ ।

समग्रमा कांग्रेसको ८३ पृष्ठको, एमालेको ४८ पृष्ठको घोषणापत्रभन्दा नेपाल मजदुर किसानको १७ पृष्ठको यो घोषणापत्र बढी सान्दर्भिक छ । जनताको आधारभूत आवश्यकता जस्तै गाँस-बाँस-कपासको सुनिश्चितता गर्न नसकेका प्रमुख शासक राजनीतिक दलहरूले आगामी निर्वाचनमा सर्वसाधारणको मत पाउन पुरा हुनै नसक्ने खालका आर्थिक विषयहरू सार्वजनिक गरेर मतदातालाई भ्रम्याउने काम गरेको जनगुनासा छन् । मुलुकका दुई शासक पार्टीहरू एमाले र एमाओवादी केन्द्र मिलेर (वामगठबन्धन) र नेपाली कांग्रेस, राप्रपा आदि (लोकतान्त्रिक गठबन्धन) भनी देशमा दुई दलीय निरंकुशतन्त्र स्थापना गर्न खोजेको स्पष्ट छ ।

ठूला दलको

घोषणापत्रमा उल्लेख गरिएका विषयहरूजस्तै प्रतिव्यक्ति आय बढाउने, बिजुलीको उत्पादन बढाउने, आर्थिक समृद्धि, विकास निर्माणका कार्यलाई तीव्रता दिने, लगायतका मुद्दाहरू उठ्नु, सर्वसाधारणको मत तान्ने निम्ति मात्र समावेश गरिएको भनी राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमहरूमा बहसको विषय बनेको छ । वामगठबन्धनले आगामी १० वर्षसम्ममा नेपालीको वार्षिक प्रतिव्यक्ति आमदानी पाँच लाख पुऱ्याउने र १० वर्षमा १० लाखलाई रोजगारी दिने हावादारी घोषणा पनि गरेको सुनियो । ती पार्टीहरूले मनन गर्नुपर्ने कुरा, नैतिकताको राजनीति गर्ने पार्टीले कहिल्यै भ्रष्टाचारी, गुण्डागर्दी वा अन्य आपराधिक पृष्ठभूमिका अपराधीलाई नेता बन्ने र बनाउने अवसर दिँदैनन् । सदाचारी पात्रलाई मात्र रोज्ने गर्छन् । अपराधकर्मीहरूलाई काखी च्यापी स्वच्छ राजनीति गर्छु भन्नु जनतालाई मूर्ख बनाउने र दुःख दिने काममात्र हो । नेपालको राजनीतिमा डन, गुण्डा, ठग र भ्रष्टहरूको प्रवेश अचाक्ली रूपमा बढिरहेको छ । राजनीतिको मुख्य उद्देश्य देश र जनताको सेवा गर्ने उद्देश्यले गरिनुपर्छ । शुद्ध राजनीति स्वच्छ र इमानदार व्यक्तिबाट मात्र सम्भव हुन्छ । राजनीतिलाई स्वच्छ बनाउन इमानदार व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने थियो तर हाम्रो देशमा त्यस्तो हुन सकिरहेको छैन ।

चुनावमा आफू र

आफ्ना दल बलियो बनाउन डन, गुण्डा, ठग र भ्रष्टाचारीको साथ, सहयोग खोज्ने कारण आज यी शासक पार्टीका कारण राजनीतिक दलहरू स्वयम् बदनाम छन् । नेमकिपाको घोषणापत्रमा महानिर्वाचन ठगहरूको प्रतिस्पर्धा हुनुहुँदैन भनी स्पष्ट उल्लेख गरिएको छ । हुन त निर्वाचनको समयमा प्रकाशित हुने घोषणापत्रहरू अध्ययन गरी, पार्टीको नीति, सिद्धान्त बुझी मतदान गर्ने परिपाटी नेपालमा न्यून छ । आफ्ना नेता र कार्यकर्तालाई जिताउन लाखौं रकम बोकेर हिँडेको र चुनाव प्रचारको क्रममा प्रहरीले नगदसहित नियन्त्रणमा लिएको खबरहरू सुन्नमा आएका छन् ।

निर्वाचन आचारसंहिता उल्लंघन गर्नेमध्ये ठूला पार्टीका नेता/कार्यकर्ता नै अग्रस्थानमा छन् । सस्तो लोकप्रियता बटुल्न, नेपालका अर्थशास्त्रीहरू नै जिल्ला पर्ने गरी ल्याएका यी घोषणापत्रका महत्वाकांक्षी योजनाले पूर्णता पाउनु 'आकाशको फल आँखा तरी मर' भनेजस्तै मात्र हुनेछ । आर्थिक वृद्धि गर्नमै केन्द्रित यस्ता घोषणापत्रले 'जनताको मत जित्न सक्ला' तर देशको समृद्धिको यात्रालाई भने अगाडि बढाउन नसक्ने पक्का छ । नेका २००७ सालदेखि बारम्बार सरकारमा छ, एमाले ४ पटक र माओवादीले ३ पटक सरकारको नेतृत्व गर्यो, काम भने कांग्रेसको जस्तै भ्रष्टाचारी,

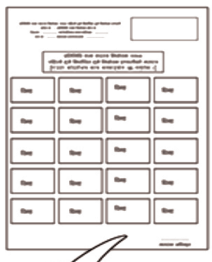
ठेकेदार र अपराधीहरू पोस्ने काम गरे । लोकप्रिय विषय अगाडि सार्नु ठूलो कुरा होइन । देशको सीमा रक्षा गर्ने, साम्राज्यवादी नीतिको विरोध गर्ने, एकधिकार पूँजीको विरोध, जोताहा किसानलाई मोहियानी हक दिलाउने, निजीकरणको विरोध, शिक्षालाई उत्पादन श्रमसँग मिलाउने, मजदुर युनियनको विरोधलगायतका विषयहरू ठूलो पार्टीको घोषणापत्रमा अटाउन सकेनन् । तर नेपाल मजदुर किसान पार्टीले यी महत्वपूर्ण कुराहरूलाई उल्लेख गर्नुले पनि नेमकिपाको दृष्टिकोण, सिद्धान्तबारे बुझ्न जनतालाई सजिलो बनाएको छ ।

मतदाताको मन इमानदारीताका साथ जित्न नसक्नेले पैसाले मत किन्न खोज्छन् । अहिले नेपालमा पनि मत किन्ने खराब परिपाटी ठूला दलका नेतारकार्यकर्ताहरूले गर्दैछन् । प्रति भोट १००० दिन्छु भनी गाउँ-घरमा एमाले, कांग्रेस तथा माओवादीका कार्यकर्ताहरू आएका जनगुनासो छ । जनताको चेतनास्तर जाँच्ने आधार निर्वाचन हो । यहाँ पैसामा बिकने मतदाता पनि छन्, पार्टीका सिद्धान्त र व्यवहार बुझी मतदान गर्ने जनता पनि छन् । हाम्रो अमूल्य मत कुनै देशद्रोही, राष्ट्रघाती र भ्रष्ट व्यक्तिलाई नजाओस् भन्नको निम्ति मतदाताहरू सचेत भएर सही दृष्टिकोण बोकेको पार्टीलाई मतदान गर्न आवश्यक छ ।

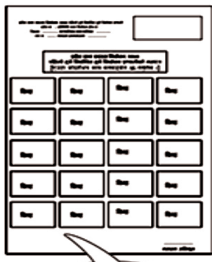

निर्वाचन आयोग, नेपाल
ELECTION COMMISSION, NEPAL

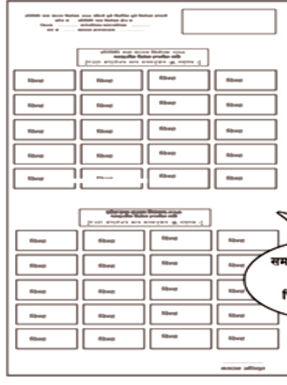
प्रतिनिधि सभा सदस्य र प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन २०७४

प्रतिनिधि सभा सदस्यको
हरियो रंगको
चिन्ह भएको मतपत्र

प्रदेश सभा सदस्यको
कालो रंगको
चिन्ह भएको मतपत्र

समानुपातिक निर्वाचनको
रातो रंगको
चिन्ह भएको मतपत्र

सबै मतदाताले प्रतिनिधि सभा सदस्यका लागि हरियो रङको चिन्ह भएको मतपत्रमा एक छाप, कालो रङको चिन्ह भएको मतपत्रमा एक छाप र समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीको रातो रङको चिन्ह भएको मतपत्रको माथिल्लो खण्डमा एक छाप र तल्लो खण्डमा एक छाप लगाउनु पर्दछ ।

मतदान मिति : २०७४ साल मङ्सिर २१ गते बिहीबार

मतदान समय : बिहान ७ बजेदेखि साँझ ५ बजेसम्म

website: www.election.gov.np
e-mail: info@election.gov.np

काठमाडौं.....

प्रदेशसभा सदस्य क्षेत्र नं. १ का रत्नेश्वरी चवाल र २ का कृष्णप्यारी भुजुले बानेश्वर क्षेत्रमा घरदैलो गरी मादलमा छाप लगाउन आग्रह गरेको थियो । उम्मेदवारहरूले अपिल घोषणापत्र वितरण गर्दै देश र जनताको हितमा काम गर्ने पार्टी नेमकिपाको मादलमा चिन्हमा छाप लगाई जिताउन आग्रह गर्नुभयो ।

त्यसैगरी क्षेत्र नं. ३ का प्रतिनिधिसभाका उम्मेदवार मदन श्रेष्ठ, प्रदेशसभाका उम्मेदवार सानुबाबु श्रेष्ठ र प्रदेशसभा ३ (ख) का उम्मेदवार कुल नारायण डंगोलले गोकर्णेश्वर नगरपालिका अन्तर्गत गोकर्ण नयाँपाटी, सुन्दरीजल, आलापोट, महादेवस्थानमा घरदैलो गरी अपिल, घोषणापत्र वितरण गरेको थियो ।

ललितपुर जिल्लामा प्रचार अभियान तीव्र

ललितपुर क्षेत्र नं. १ को गोदावरी नगरपालिकाको चापागाउँ, गोदावरी, तौखेल र बडीगाउँमा नेमकिपाका उम्मेदवार र कार्यकर्ताहरूले घरदैलो प्रचार कार्यक्रम गरेका छन् ।

घरदैलो कार्यक्रममा प्रतिनिधिसभ सदस्य उम्मेदवार सूर्यलक्ष्मी देसार, प्रदेशसभा उम्मेदवार टीकाराम महर्जन र समानुपातिक उम्मेदवारहरूको सहभागिता थियो ।

त्यसैगरी प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचनमा नेमकिपाको तर्फबाट उम्मेदवार

बन्नु भएका ललितपुर क्षेत्र नं. ३ मा आइतबार प्रचारप्रसार अभियान तीव्र पारेका छन् । क्षेत्र नं. ३ प्रतिनिधिसभाका उम्मेदवार मिलन तुलाधर, प्रदेशसभा क्षेत्र नं. २ (क) का देवेन्द्र माली, २(ख) का बुद्ध शिल्पकार, समानुपातिक उम्मेदवार नरेन्द्र शाक्यले ललितपुर महानगरपालिका अन्तर्गत धापाखेल, बाडेगाउँ, हरिसिद्धिमा प्रचार अभियान गरी अपिल, घोषणापत्र वितरण गरेको थियो ।

पाँगामा.....

भनेर आश्वासन दिनु जनतालाई छलकपट गर्नु हुनेछ । नेमकिपाले प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा निर्वाचित भएपछि देश र जनताको हितमा कानून बनाउन संघर्ष गर्नेछ भन्नु हुँदै जनतालाई शिक्षा र स्वास्थ्य निःशुल्क बनाउने कानून, स्वदेशमै रोजगारको बन्दोबस्त, व्यक्तित्व विकासमा समान अवसर दिने, उत्पादनका साधनहरू सामाजिकिकरण गर्ने लगायत समाजवादी बन्दोबस्तको नीतिलाई जोड दिनेछ भन्नुभयो ।

प्रदेश ३ का समानुपातिक उम्मेदवार प्रशान्त महर्जनले निर्वाचनको मैदानमा धेरै दलहरू भुटा आश्वासन बाँडेर भोट माग्न आइरहेकोले अब सचेत मतदाताले राम्ररी सोचेर र बुझेर मात्र मतदान गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

प्रतिनिधिसभाका समानुपातिक उम्मेदवार बुद्धिमान महर्जनले क्षेत्र नं. १० र नेपाली सचेत मतदाताहरूले नेमकिपा राम्रो पार्टीलाई मत दिने आवाज उठेको

स्मरण गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा राजवीर डंगोललगायत सबै वक्ताहरूले नेमकिपाको मादलमा मतदान गर्नु भ्रष्टाचार र भारतीय दलाललाई पराष्ट गर्नु देशको सार्वभौमिकता रक्षा गर्न, सीमा अतिक्रमण बन्द गर्न हुने बताउनुभयो ।

ग्यारेन्टी
उपचारनशा च्यापिएको
घुँडाको दुखाई

आश्चर्यजनक रूपमा ग्यारेन्टी निको पार्ने

- ♦ जाँड-रक्सीको कुलन ग्यारेन्टी छुटाउने
- ♦ मुखै नबारीकन सुगर कन्ट्रोल गर्न
- ♦ महिला/पुरुषको यौन पावर बढाउन
- ♦ पेटको दाग अनुहारको चाँयापोतो हटाउन
- ♦ भुँडी घटाउन/शरीरको तौल बढाउन
- ♦ स्तन घटाउन, बढाउन/टाईट पार्न

फिटनेस प्वाइन्ट ट्रेडिङ्ग

दुरसंचारको गेटसँगै

फोन नं. ४३३६७०१

९८०३५०२२५९, ९८४९९८१९७६

Free Home Delivery

Not For Medicinal Use

चुनावको परिणाम क्रान्तिकारी पार्टीलाई नाप्ने मापदण्ड होइन: अध्यक्ष रोहित

(नेमकिपाका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) सितको समसामयिक राजनीतिक विषयमा केन्द्रित रहेर मजदुर दैनिकमा प्रकाशित अन्तरवार्ता साभार गरी प्रकाशित गरिएको छ । -सं.)

१) नेमकिपाले निर्वाचनलाई सैद्धान्तिक संघर्षको रूपमा लिएको छ । कतिपयले नेमकिपाले चुनावी गतिविधि नगरी सैद्धान्तिक बहसमात्र गरेको आरोप लगाएको सुनिन्छ, किन होला ?

अध्यक्ष रोहित : नेमकिपाले निर्वाचनलाई सैद्धान्तिक र राजनीतिक संघर्षको रूपमा लिएको छ । निर्वाचन वर्गसंघर्षको एक रूप पनि हो । नेमकिपाले चुनावी गतिविधिमार्फत जनतालाई राजनीतिक सिद्धान्तबारे प्रशिक्षित गर्दै छ ।

सिद्धान्तका आधारमा चल्ने राजनीतिक पार्टीले सैद्धान्तिक बहस गर्छ । चुनावी गतिविधिको अर्थ अरु पार्टीलाई असैद्धान्तिक गाली गर्ने, धम्क्याउने, दुष्प्रचार गर्ने र गर्दै नगरेको कामको जस दाबी गरेर हिँड्नु होइन । नेमकिपा पूँजीवादी शैलीको निर्वाचन प्रचारमा विश्वास गर्दैन ।

२) नेमकिपा मार्क्सवादको नाममा कोरा सिद्धान्तवादी बनेको भन्ने आरोप कतिपय वाम बुद्धिजीवी भन्दैछन् ? तपाईं के भन्नुहुन्छ ?

अध्यक्ष रोहित : मार्क्सवाद जीवनमा लागू हुने दर्शन र सिद्धान्त हो । हाम्रो देशमा पनि मार्क्सवाद-लेनिनवाद लागू

हुन्छ तर हाम्रै देशको परिस्थितिअनुसार । नेमकिपाले नेपालको परिस्थितिअनुसार मार्क्सवाद-लेनिनवाद लागू गराउन संघर्ष गर्दै छ ।

कम्युनिष्ट खोल ओढेर मार्क्सवादका नाममा पूँजीवादी सरकारमा जाने र दलगत तथा व्यक्तिगत फाइदा उठाइरहेकाहरूले हामीलाई कोरा सिद्धान्तवादीको आरोप लगाइरहेका छन् । यसमा दुइटो सम्भावना छन्- कि तिनीहरूसित मार्क्सवाद-लेनिनवादबारे कुनै ज्ञान छैन होइन भने तिनीहरू मार्क्सवाद-लेनिनवादलाई बझ्याउने र तिनको उपयोग छैन भनी दुष्प्रचार गर्ने पूँजीवादी षड्यन्त्रमै सामेल भइरहेका छन् ।

३) मार्क्सवाद-लेनिनवाद नेपालको सन्दर्भमा असाद्वर्तिक भन्ने तर्क पनि गरेको सुनिन्छ नि ?

अध्यक्ष रोहित : मार्क्सवाद-लेनिनवाद नेपालमा लागू होस् भन्ने नचाहेकाहरूले त्यो तर्क गर्नु अस्वाभाविक भएन । आफूलाई मार्क्सवादी-लेनिनवादी दाबी गर्ने र कम्युनिष्टको नाममा फाइदा उठाइरहेकाहरूले त्यही तर्क गर्नु विश्वासघात हो । कम्युनिष्ट आन्दोलनमाथिकै गम्भीर आक्रमण हो ।

४) 'वाम गठबन्धन'का कतिपय नेताले वाम गठबन्धन चुनौतीपूर्ण बन्दै गएकोले तपाईंले आफ्नो व्यक्तिगत इज्जत जोगाउन 'वाम गठबन्धन'को विरोध गरेको र नयाँ पुस्तालाई उम्मेदवार बनाउने निर्णय पनि तपाईंको छवि उजिल्याउने प्रयासमात्र भएको आरोपमा के भन्नुहुन्छ ?

अध्यक्ष रोहित : हामीले सैद्धान्तिक तर्कको आधारमा वाम गठबन्धन वामपन्थी पनि होइन र कम्युनिष्ट एकता पनि होइन भनेका हौं । हामीले असैद्धान्तिक चुनावी तालमेल हुनुहुन्न मात्र भनेका हौं । कथित वाम गठबन्धनले हामीलाई कतै पनि छुँदैन । त्यसैले मात्र विरोध गर्नुपरेको आरोप सत्य होइन ।

नयाँ पुस्तालाई अगाडि बढाउनकै निमित्त हामीले काम गरिरहेका हौं । हाम्रो इज्जतसित त्यसको खासै सम्बन्ध छैन । देश र जनताको इज्जत नै हाम्रो इज्जत हो । चुनावको हार जितसित हाम्रो छवि जोडिएको पनि लार्दैन ।

५) देशका अरु जिल्लामा नेमकिपाको प्रभाव घट्दै गएको र भक्तपुरमा मात्र बाँकी रहेको प्रचार सत्य हो

?

अध्यक्ष रोहित : चुनावको परिणाम नै कुनै एउटा क्रान्तिकारी पार्टीलाई नाप्ने मापदण्ड हुने गर्दैन । जनताको राजनीतिक चेतनाको स्तर विकासमा पार्टीले खेल्ने भूमिका र गर्ने विभिन्न गतिविधिले मात्र पार्टीको सफलता र उपलब्धिको निर्याल हुने गर्दछ ।

देशका ३३/३४ जिल्लामा नेमकिपाले दिएको प्रत्यक्ष निर्वाचनको उम्मेदवारीले त्यस प्रचारलाई खण्डन गर्छ । स्वच्छ र धाँधलीरहित निर्वाचन भएको अवस्थामा मध्यपश्चिमका केही जिल्लामा हाम्रा उम्मेदवारहरू जित्ने अवस्था छ ।

निर्वाचनमा करोडौं रकम खर्च गरेर, सामान बाँडेर, भूटा आश्वासन बाँडेर, साम्प्रदायिक भावना फैलाएर लिएको मत साँचो अर्थमा जनताको मत मान्न सकिन्न । यस्तो चुनावले अचेतित जनताको लोभलालच र आचारसंहिताको उल्लङ्घनलाई बढाउँदै लान्छ । यही प्रवृत्ति रहेमा अर्बपति विदेशीहरू आएर चुनावलाई उपयोग गर्ने र आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्ने सम्भावना बढ्छ । साथै मन्दिर र पीठहरूमा क्षमापूजा, पिकनिक,

भोजभत्तेर, सांस्कृतिक कार्यक्रममा सहयोगका नाममा चुनावको अगाडि पैसा बाँड्ने कामले जनताको राजनीतिक चेतना विकासमा टेवा पुग्दैन ।

६) भक्तपुर क्षेत्र नं. १ त नेमकिपाकै हो तर क्षेत्र नं. २ मा नेमकिपाले जित्न सक्दैन भन्ने हल्ला चलाइएको छ नि ?

अध्यक्ष रोहित : भक्तपुरको क्षेत्र नं. १ मा जस्तै

क्षेत्र नं. २ मा पनि स्वाभाविक निर्वाचन भएमा जनताले नेमकिपाका उम्मेदवारलाई नै विजयी बनाउने छन् । त्यस क्षेत्रमा नेमकिपाले पहिले पहिले पनि जितेको हो । नेमकिपाका उम्मेदवार र कार्यकर्ताहरू जनतामाझ सक्रिय छन् । सचेत जनताले विदेशी दबाब, गुण्डागर्दी, पैसा र आश्वासनको लोभमा नपरी नेमकिपालाई नै मतदान गर्नेछन् ।

प्रचण्डको चितवन र विदेशी सहायता आफ्नो भन्ने निर्लज्जता

- प्रस्तुति: हसिना प्रजापति

'चितवनको विकासमा कुनै कसर बाँकी राखिदैन: प्रचण्ड' (गोरखापत्र, २०७४, १२ मंसिर) । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष 'प्रचण्ड' ले चितवनको विकासका लागि कुनै कसर बाँकी नराख्ने यस अभिव्यक्तिप्रति मेरो ध्यानआकर्षण भएको छ । नेपालको शासनसत्तामा २ पटक प्रधानमन्त्री भइसकेका व्यक्तिको उक्त भनाइ, १० वर्षसम्म जनयुद्ध गरी आएको पार्टी अध्यक्षको यो भनाइले 'प्रचण्ड हतियार बिसाएका योद्धा' सावित भएको छ । चुनावी सभामा सम्बोधन गर्दै का. प्रचण्डले आफूले चुनाव जितेपछि चितवनको विकास गर्नको निमित्त आफूले त्यहाँको समस्या समाधान गर्न 'वाम गठबन्धन' सँग सल्लाह गरेको विचार पनि प्रस्तुत गर्नुभएको छ । साथै उहाँले चितवनको माडीवासीलाई जंगली जनवरले दुःख दिने गरेको हुँदा आफूले त्यसका लागि चुरेलाई घेर्ने गरी रिङ्गरोड बनाइदिने प्रतिबद्धता जहेर गर्नुभएको छ । आफूलाई राष्ट्रिय पार्टीको नेता मान्ने, तर आफ्नो सोच भने चितवन जिल्लाको विकासमा केन्द्रित राख्ने उहाँको पूर्वाग्रही सोचप्रति जनताको आक्रोश हुनु स्वाभाविक हो ।

सरकारी स्तरबाट सञ्चालित यस पत्रिकामा पनि ठूला

दलका नेताहरूको 'चुनावी कार्यक्रम' बारे हाइलाइट गरिँदा यो पत्रिका पनि कुनै दलविशेषबाट सञ्चालन भएको जस्तो पाठकले मनन गरेका छन् । एक साइडमा देउवा, अर्कोमा केपी ओली र प्रचण्डको समाचारलाई प्राथमिकता दिएर समाचार छापिँदा यो पत्रिका पनि तटस्थ रहन नसकेको पाठकको गुनासो छ ।

देशको समग्र विकास र समृद्धिमा ध्यान पुर्‍याउनुपर्ने पूर्वप्रधानमन्त्रीज्यूले आफ्नो जिल्लाको विकास गर्ने सपना बाँडेर हिँड्नु कतिको मनासिब छ, त्यो जनताले मूल्याङ्कन गर्दै जानेछ । चुनावमा जित्नको लागि यो गर्छु, त्यो गर्छु भनी भाषण दिन सजिलो होला, केही रकम बाँडेर चुनावमा आफ्नो मत संख्या बढाउन कठिन नहोला, तर जनताको विश्वासको मत जितेर, जनताको सेवा गर्ने उद्देश्यले काम गर्न अब यी ठूला पार्टीहरूलाई चुनौतीको विषय हुनेछ । माओ त्से तुङ विचारबाट अभिप्रेरित 'माओवादी' पार्टीका अध्यक्षको सोचाइ एउटा स्थानीय विकास अधिकारी, जिल्ला विकास समितिले सोच्ने स्तरको छ भने उहाँका शिक्षित पार्टी कार्यकर्ताहरूको स्तरबारे अनुमान गर्न सजिलो बनाइदिनुभएको छ ।

देशको आर्थिक समृद्धि, सन्तुलित विकास, पूर्वाधार निर्माण, रोजगारी सिर्जना, उद्योग-कलकारखानाको स्थापना र देशलाई आत्मनिर्भरतातिर अग्रसर गराउनुपर्ने व्यक्तिहरू यति सानो सानो कुरामा अल्झेर देश कतातिर जाने होला भनी जनता चिन्तित बनेका छन् । दलहरू व्यवस्थित रूपमा नचल्दा नेतृत्व विकासको कुरा त के, दलका कार्यकर्तामा नैतिकता र क्षमताको विकासमा समेत बाधा पुगेको छ ।

चुनावको समयमा यसरी ठूला दलको प्रचारमा लाग्ने पत्रिकाको उद्देश्य पनि पूँजीवादी सोचसँगै मेल खान्छ भन्दा फरक परेन । जनताको पत्रिकाले सत्यतथ्य समाचार प्रकाशन गरी सबै पार्टीको प्रतिनिधित्व हुने गरी सन्देशमूलक लेख-समाचार प्रकाशन गर्नु पत्रकारिताको धर्म हो ।

यसै सन्दर्भमा अर्को प्रसङ्ग पनि जोड्नु मनासिब लाग्यो । भूकम्पको समयमा कुनै (गैर-सरकारी संस्था र अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था (एनजीओ र आईएनजीओ) को सहायताबाट जनतालाई दिइएको राहतको रकम कुनै पार्टीले दिएको भनी प्रचार गर्न पनि ठूला दलका नेता र कार्यकर्ताको अग्रसरता हाँसो उठ्दो

छ । स्थानीय जनतालाई त्यो त्रिपाल वा त्यो रकम कहाँबाट आएको मतलब छैन, तर पार्टीका नेता कार्यकर्ताले भूकम्प पीडितलाई दिएको रकम आफ्नै गोर्जीबाट फ्रिकेर दिएको सरह प्रचार गर्नु कति उचित हो, मननीय विषय हो ।

भूकम्प गएको लगभग २ वर्ष बितिसकेको छ । यहाँका संरचनाहरू पुनःनिर्माण नहुनुमा सरकार स्वयम् जिम्मेवार हो भन्ने जनताले बुझेका छन् । प्राकृतिक स्रोतसाधनमा धनी देश नेपालमा काठको अभाव भएको खबर अखबारमा आउँछन् । बजारमा काठको अभावले गर्दा सम्पदा पुननिर्माण प्रभावित भएको, पुननिर्माण भइरहेका सम्पदाको काम काठको अभावले गर्दा रोक्नुपरेको पनि हामी सुन्छौं । यथार्थ के हो भने निजी व्यापारीसँग काठ किन्ने हो भने जति पनि पाइने, सरकारी मूल्यमा काठ किन्नुपर्ने भने जहिल्यै अभाव हुने यथार्थ हामीमाझ छ । भूकम्प पीडितलाई सरकारले सस्तोमा काठ उपलब्ध गराउन सकेको भए जनताका घरहरू ठडिसक्थे । चिसोमा कठ्याङ्ग्रिएर पालमुनि कष्टकर जीवन बाच्न पर्ने थिएनन् । सरकारको यसतर्फ ध्यानाकर्षण

होस् भन्ने नेपाली जनताको आवाज हो । तर शासक दलका नेताहरूसमक्ष पीडित जनताको आवाज नपुग्नु स्वाभाविक हो । वि.सं. १९५८ देखि निरन्तर प्रकाशनमा आइरहेको गणतन्त्र नेपालको बहुभाषी राष्ट्रिय दैनिक नारा दिइएको 'गोरखापत्र' दैनिक पढेर नेपाली जनताले देशको परिस्थिति, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय राजनीतिबारे जानकारी हुन्छन् । तर आजकाल सञ्चारमाध्यममा प्रतिस्पर्धी पत्रपत्रिकाहरू धेरै प्रकाशित भइसकेको हुँदा 'गोरखापत्र' पढ्ने पुस्ता भने भन्नु घट्दै गएको भान हुन्छ । सरकारी स्तरबाट सञ्चालित यस पत्रिकामा पनि ठूला दलका नेताहरूको 'चुनावी

कार्यक्रम' बारे हाइलाइट गरिँदा यो पत्रिका पनि कुनै दलविशेषबाट सञ्चालन भएको जस्तो पाठकले मनन गरेका छन् । एक साइडमा देउवा, अर्कोमा केपी ओली र प्रचण्डको समाचारलाई प्राथमिकता दिएर समाचार छापिँदा यो पत्रिका पनि तटस्थ रहन नसकेको पाठकको गुनासो छ । चुनावको समयमा यसरी ठूला दलको प्रचारमा लाग्ने पत्रिकाको उद्देश्य पनि पूँजीवादी सोचसँगै मेल खान्छ भन्दा फरक परेन । जनताको पत्रिकाले सत्यतथ्य समाचार प्रकाशन गरी सबै पार्टीको प्रतिनिधित्व हुने गरी सन्देशमूलक लेख-समाचार प्रकाशन गर्नु पत्रकारिताको धर्म हो ।

नेपाली कांग्रेस, वामगठबन्धन र नेमकिपाको घोषणापत्र

— चम्पा सुवाल

अहिले देश निर्वाचनमय छ। प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन यही मंसिर १० र २१ गते दुई चरणमा भइरहेछ। भनिन्छ निर्वाचन घोषणापत्रको लडाई हो। घोषणापत्रको माध्यमबाट मतदाताहरूको मन जित्नुपर्छ र त्यसैको आधारमा दलहरूले आफ्नो नीति निर्माण गर्नुपर्छ। घोषणापत्रमा राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थिति, आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक विषयवस्तुको विश्लेषण हुने गर्दछ। आसन्न निर्वाचनका निमित्त आफ्ना एजेन्डाहरू जनतासमक्ष पुर्‍याउन राजनैतिक दलहरूले घोषणापत्र सार्वजनिक गरिसकेका छन्। नेमकिपा, नेपाली काँग्रेस र वाम गठबन्धनको घोषणापत्रबारे केही भन्न चाहन्छु।

नेपाली काँग्रेस र वाम गठबन्धनका घोषणापत्रहरू

संसदमा कालो धनलाई सेतो बनाउने (Money Laundering) को मुद्दासमेत पास गर्ने र प्रत्यक्ष तथा समानुपातिक उम्मेदवार चयनमा पनि आर्थिक चलखेल गरेको दलहरूबाट भ्रष्टाचारमुक्त देशको कल्पना खाली मुखता हुनेछ। पाँच वर्षको समयावधिको सरकार बनाउन मत माग्ने दलहरूले १० देखि २५ वर्षमा यो वा त्यो पूरा गर्छु भन्ने आश्वासन सबैभन्दा बढी ठगीको विषय हो। विगतका निर्वाचनमा सार्वजनिक गरेको घोषणापत्र, निर्वाचन सकिएलगत्तै

रद्दीको टोकरीमा फालेका यी दलहरूले यसपटक पनि घोषणापत्रलाई सत्ता र शक्तिमा पुग्ने सिंढीमात्र बनाएका हुन् भन्ने कुरामा शङ्का छैन।

नेपाली काँग्रेस र वाम गठबन्धनले आफ्नो घोषणापत्रमा सपनाको महल खडा गरेका छन्। हावामा महल बनाएर जनतालाई छकाउन खोजेका छन्। ती घोषणापत्रहरू देखेर विश्लेषकहरू पनि चकित छन्। घोषणापत्रलाई कसैले 'साइन्स फिक्सन', कसैले 'फिक्टेको चराको कथा' त कसैले 'भर्च्युअल रियालिटी डिभाइस' को संज्ञा समेत दिएका छन्। घोषणापत्रहरू अत्यन्त महत्वाकांक्षी र हाँस्यास्पद भएको टिप्पणीहरू पनि सुन्नमा आएका छन्। अखिर यस्ता टिप्पणीहरू किन आए? यी घोषणापत्रहरूभित्रका केही विषयहरूमा आफ्ना धारणा राख्न चाहन्छु। घोषणापत्रमा स्पष्ट नीति र दृष्टिकोण हुनुपर्ने हो तर यी घोषणापत्रमा त्यसो भएको पाइएन। घोषणापत्रले कुन विषयलाई प्राथमिकता राखेको छ, त्यो प्रस्ट भएन। जस्तै अमेरिकामा सम्पन्न निर्वाचनमा रिपब्लिकन पार्टी र डेमोक्र्याटिक पार्टी दुवैको छुट्टाछुट्टै प्राथमिकता थियो। रिपब्लिकन पार्टीले 'देशको उद्योगलाई बलियो बनाउने र यसले देश आत्मनिर्भर रहन्छ, सबैले काम पाउँछन् र देश समृद्ध हुन्छ' भनेको थियो। त्यस्तै डेमोक्र्याटिक पार्टीले 'देशमै

उत्पादन गर्दा उत्पादन लागत धेरै पर्छ' त्यसकारण चीनजस्तो आर्थिक रूपले बलियो देशसँग व्यापार गर्नुपर्छ। व्यापारलाई प्राथमिकता दिनुपर्छ' भनेको थियो। नेपालका यी दुई गठबन्धनले आफ्नो स्पष्ट प्राथमिकताको क्षेत्र निर्धारण गर्नसकेको छैन। नेपाली कांग्रेसको विकास योजना, सरकारी-गैरसरकारी संस्थाको प्रतिवेदन दुरुष्ट छापेको जस्तो देखियो। घोषणापत्रलाई बजेट नै बनाइदिएका छन्। वाम गठबन्धनको घोषणापत्र पनि हवामा महल बनाउने कल्पनामा आधारित पाएँ। कांग्रेसले भनेको छ- ५ वर्षमा रु. १ लाख पचास हजार प्रतिव्यक्ति आय बनाउने र वाम गठबन्धनले १० वर्षमा रु. पाँच लाख बनाउने भनी उल्लेख गरेको छ। अहिलेको प्रतिव्यक्ति आम्दानी जम्मा ८० हजारको हाराहारीमा छ। वाम गठबन्धनले भने जति प्रतिव्यक्ति आय पुर्‍याउन कम्तीमा दुई अङ्कको आर्थिक वृद्धिदर आवश्यक पर्ने विश्लेषकहरूको ठ्याउँ छ। अहिले देशको आर्थिक वृद्धिदर जम्मा ४ प्रतिशतले वृद्धि भइसकेको छ। सबैभन्दा बढी १९८४ मा ९.६ प्रतिशत थियो र उदारीकरणपछि १९९४ मा ८.२ प्रतिशत भएको हो। यसरी घट्दो समयमा कसरी पुरछ ५ वा १० वर्षमा त्यति प्रतिव्यक्ति आम्दानी? के यो कोरा कल्पना होइन? तथ्याङ्कशास्त्र नै

फेल खाने घोषणापत्र बनेको छ एमालेको घोषणापत्र। त्यस्तै ५ वर्षमा ५ हजार मेगावाट र १० वर्षमा १० हजार र क्रमशः २० हजार मेगावाट जलविद्युत निकाल्ने योजना गरेका छन् दुवै गठबन्धनले। अहिलेको तथ्याङ्क ९ सय मेगावाट मात्र हो। त्यतिले नपुगेर हामी नेपाली जनताले भारतसँग किन्नुपर्ने परिस्थिति भोगिरहेका छौं। हिसाब गरौं १ मेगावाट जलविद्युत निकाल्न २० हजार डलर लाग्छ त्यस्तै २० हजार मेगावाट निकाल्न ४० खर्ब रुपैयाँ चाहिन्छ। कहाँबाट ल्याउने यो रकम? फेरि १० वर्षमा कुल बजेट रकम ५० खर्ब बनाउने भनिएको छ। अहिलेको बजेट करिब १३ खर्बको छ। के १० वर्षमा ५० खर्ब जुटाउन सम्भव छ? दलहरूले देशका ठूलूला नदीनाला भारतलाई बेचिसकेका छन्। मातृकाप्रसाद कोइरालाले कोशी सम्झौता गरे। बीपी कोइरालाले गण्डक सम्झौता गरे। शेरबहादुर देउवा र एमाले नेता केपी ओलीले महाकाली सन्धी गरे तथा माओवादी सरकारले भारतलाई कर्णाली सुम्पे। गिरिजाप्रसाद कोइरालाले टनकपुर सम्झौता गरे र त्यस्तै लक्ष्मणपुर बाँध, खुर्दलोटन बाँध लगायत २२ वटा नेपालका नदीहरू भारतलाई सुम्पेका छन्। अनि घोषणापत्रमा सस्तो लोकप्रियताको लागि यति वा उति विजुली निकाल्ने, यो वा

त्यो गर्नेभन्दा कसले पत्याउने? यतिमात्र कहाँ हो र? गरिबी निवारण गर्ने, बेरोजगारी उन्मूलन गर्ने, कृषि उत्पादकत्व बढाउने, वैदेशिक व्यापार घाटा घटाउने, देशलाई आत्मनिर्भर बनाउने आदि धक्कु लगाएका छन्। नेपाललाई कृति प्रधान देश भनिन्छ तर अहिलेको तथ्याङ्क हेर्ने हो भने कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा कृषिको योगदान २८.६ प्रतिशतमात्र छ र विदेशमा नेपालीहरूले कमाएको रकम (रेमिट्यान्स) २६.८ प्रतिशत छ। देशको भारतसँग व्यापार घाटाको त कुरा गरी साध्यै छैन अहिले नेपालको कूल व्यापार घाटा करिब ८ खर्ब छ भने भारतसँग मात्र ६ खर्बको छ। नेपालका ७० लाख युवाहरू विदेशमा जान हौस्याउने र बाध्य पार्ने यी दलहरू आज चुनावको मुखमा स्वदेशमै रोजगारीको आशा देखाइरहेका छन्। नेपालका खेतहरू बाँझो र बाँझो खेतहरूले कसरी उत्पादकत्व बढ्छ? देशलाई आत्मनिर्भर बनाउने धाक लगाउने देशका कलकारखानाहरू किन निजीकरण गरे तथा बन्द गरे। ट्रिलबस, चोभारको सिमेन्ट कारखाना, बाँसबारी छाला तथा जुत्ता कारखाना, गोरखकाली टायर कारखाना, कृषि औजार कारखाना, शाही औषधि लिमिटेड, भृकुटी कागज कारखाना, हेटौँडा कपडा उद्योग, जनकपुर चुरोट कारखानामध्ये कति बन्द, कति

घाटामा, कति निजी भए। यस्तो परिस्थितिमा घोषणापत्रले जनतालाई 'माछा माछा भ्यागुतो' गर्ने पक्का छ। विद्यालय, मेडिकल सेक्टर निजीकरणलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ। शिक्षा र स्वास्थ्यलाई राज्यको दायित्वअन्तर्गत राखिने कुरा पनि उल्लेख छ। यसले घोषणापत्रहरू विरोधाभाषपूर्ण देखिन्छ। देशलाई भ्रष्टाचारमुक्त बनाउने कुरा पनि उठेको छ। सेवा, पूर्वाधार निर्माणादेखि देशका सम्पूर्ण क्षेत्रमा भ्रष्टाचार गरी आएका यी पार्टीहरूले घोषणापत्रमा लेख्दैमा के भ्रष्टाचार निर्मुल पार्न सम्भव छ? त्यतिमात्र नभइ संसदमा कालो धनलाई सेतो बनाउने (Money Laundering) को मुद्दासमेत पास गर्ने र प्रत्यक्ष तथा समानुपातिक उम्मेदवार चयनमा पनि आर्थिक चलखेल गरेको दलहरूबाट भ्रष्टाचारमुक्त देशको कल्पना खाली मुखता हुनेछ। पाँच वर्षको समयावधिको सरकार बनाउन मत माग्ने दलहरूले १० देखि २५ वर्षमा यो वा त्यो पूरा गर्छु भन्ने आश्वासन सबैभन्दा बढी ठगीको विषय हो। विगतका निर्वाचनमा सार्वजनिक गरेको घोषणापत्र, निर्वाचन सकिएलगत्तै रद्दीको टोकरीमा फालेका यी दलहरूले यसपटक पनि घोषणापत्रलाई सत्ता र शक्तिमा पुग्ने सिंढीमात्र बनाएका हुन् भन्ने कुरामा शङ्का छैन।

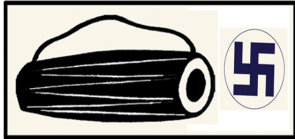

जनताको प्रजातन्त्र, समाजवाद र साम्यवादको लागि संघर्ष गर्न मादल चिन्हमा छाप लगाऔं !

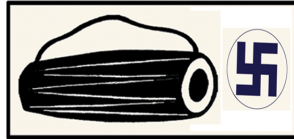
भारतीय दलाल र भ्रष्टाचारीहरूलाई हराऔं !

नारायण महर्जन
प्रदेशसभा सदस्य
क्षेत्र नं. १ (कीर्तिपुर-दक्षिणकाली)

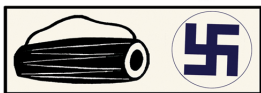
हरि कुमार महर्जन
प्रतिनिधिसभा सदस्य, काठमाडौं क्षेत्र नं. १०

हिराकाजी शाही
प्रदेशसभा सदस्य
क्षेत्र नं. २ (चन्द्रागिरी)

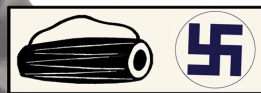

प्रशान्त कुमार महर्जन
समानुपातिक उम्मेदवार

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका उम्मेदवारहरूलाई जिताऔं !

निर्वाचन परिचालन समिति काठमाडौं
निर्वाचन क्षेत्र नं. १०

बुद्धिमान महर्जन
समानुपातिक उम्मेदवार

खबरदार ! भोजभतेर र उपहारले देश जाला !

विभिन्न कालखण्डमा इतिहासबाट सिक्नुपर्ने हुन्छ । इतिहास कुनै पनि देशको हुनसक्छ । कहिलेकाहीँ युवा साथीहरू र सरल जनताले हरेक समस्या सरलतापूर्वक समाधान हुने अनुमान गर्नु पनि स्वाभाविक हो । तर राजनैतिक दलहरूले जनताको सरलताबाट फाइदा उठाउनु राजनैतिक बेइमानी हुने गर्छ । निर्वाचन साँचो अर्थमा व्यापक राजनैतिक कक्षा सञ्चालन नै हो । हरेक राजनैतिक दलले आ-आफ्नो राजनैतिक दर्शन, वर्गीय आधार र एक आदर्श समाजको रूपरेखा जनताको अगाडि राख्छ । त्यस दीर्घकालीन उद्देश्यलाई आवधिक निर्वाचन र तोकिएको समय सीमाभित्र आफ्नो दलले सरकारको नेतृत्व गर्ने अवसरमा वा प्रतिपक्षमा बस्दा गर्ने गतिविधिबारे खुलस्त रूपले जनता अगाडि राखेर मन र मतलाई आर्जन गर्ने अभ्यास नै निर्वाचन हो ।

त्यस्तो गम्भीर विषयमा भोजभतेर गरेर, पैसा बाँडेर वा सामान बाँडेर मत लिने अभ्यास देश र जनताको निम्ति अहित हुने विषय हो । यसकारण निर्वाचन आचारसंहिताको बन्दोबस्त गरेको हुन्छ । समाजका हरेक स-साना काम कारबाहीमा पैसा, लोभलालच र उपहार दिएर काम गरेमा साधारण जनतामा स्थानीय चोक्, टोल, पोखरी, विद्यालय, मन्दिर आदिको सफाइ गर्ने र श्रमदान गर्ने भावना समाप्त हुने छ र टोल र गाउँमा ठूलूला अपराधको घटना घटेको खण्डमा पनि पैसा नदिई सरजमिनमा समेत टोलवासी उपस्थित नहुने प्रवृत्तिले ठाउँ पाउनेछ । यसकारण निर्वाचनमा भोजभतेर, पैसा बाँड्ने, सामान उपहार दिने, व्यक्तिगत आश्वासनहरू दिनु अपराध नै हुन्छ ।

पैसा लिएर मात्र मत दिने प्रवृत्तिले नेपाली जनताको हातबाट देश विदेशको हातमा पुग्ने खतरा छ । आज केही उम्मेदवारले खेत बेचरै भए पनि वा ऋण लिएरै भए पनि

आचारसंहिताको सीमा नाघेर ५-७ करोड खर्च गरेर चुनाव जितेको खण्डमा उसले अर्को निर्वाचनमा १०-१५ करोड खर्च गर्नुपर्नेछ । हरेक मतदातालाई १५-२० हजार रुपैयाँ खर्च हुनेछ । तेस्रो चुनावमा त्यो खर्च ५० करोड पुग्नेछ । विजयी उम्मेदवार ठेकेदार भएमा ऊ मन्त्री हुनेछ र आफ्ना मानिसलाई अरबौँ रुपैयाँको ठेक्का दिनेछ । सडक, पुल र भवन निर्माण कमजोर हुनेछ र निर्माणबाट चोरेको पैसा नै मतदाताहरूलाई बाँड्ने छ । सरकारको बजेट घाटा पूरा गर्न दैनिक उपभोग्य सामान, सेवा, खानेपानी, बिजुली आदिमा कर वृद्धि गर्नेछ । यसरी मतदाताहरूले निर्वाचनमा उम्मेदवारबाट प्राप्त केही हजारको सट्टा धेरै हजार रुपैयाँ करमा वा मूल्यवृद्धिमा चुकाउनुपर्नेछ र भ्रष्टाचारबाट आफैँ पीडित हुनुपर्नेछ ।

अहिले तराईमा झण्डै आधा जनसंख्याले नयाँ नागरिकता प्राप्त गरेका छन् । त्यसमध्ये कति अरबपति होलान् ! तेस्रो आवधिक निर्वाचनमा ५० करोड र अरब अरब रुपैयाँ खर्च गरेर त्यस्ता कृत्रिम नागरिकहरू सत्तामा पुग्नेछन् । तिनीहरूको माया नेपाल र नेपाली जनतामा नहुनु स्वाभाविक हो । त्यस्ता नागरिकहरूको सरकार बनेको खण्डमा वा त्यस्ता व्यक्तिहरूको पार्टीले सरकारको नेतृत्व गरेको खण्डमा आजका शासकहरू शेरबहादुर देउवा, के.पी शर्मा ओली, प्रचण्ड आदि आदिले रक्तको आँसु बगाउनुपर्नेछ वा देश छोडेर भागनुपर्नेछ ।

जनताको देशभक्ति र जनताको सेवा गर्ने भावनालाई पैसाले किनबेच गर्ने प्रवृत्तिमा पतन गरेमा वा झुटा आश्वासन दिएर जनतालाई बारम्बार ठगेमा जनताले त्यस्ता ठग नेता र उम्मेदवारहरूलाई हराउन देशभक्तिको भावना र जनताको सेवा गर्ने राजनीतिमा नआएका चरित्रलाई नकारात्मक मत मात्रै गएको खण्डमा पनि देश रहने छैन र भुटान तथा सिक्किमको स्थिति नेपाल र नेपाली जनताले व्यहोर्नुपर्नेछ ।

बाथरोगले दिने अनेक सास्ती

- डा. दीपेश शाक्य र डा. अविలాसा साह

बाथरोग एक प्रकारको 'अटोइम्युन डिजिज' हो । अर्थात् शरीरको रोग निरोधक शक्तिले शरीरकै अंगलाई असर गर्दा बाथरोग हुने गर्छ । सामान्य अर्थमा भन्नुपर्दा बाथ एउटा दीर्घकालीन रोग हो । यो रोग लागिसकेपछि पूर्ण रूपमा निको हुन सम्भव छैन । तर, यसलाई समयमै पत्ता लगायौं र उपचार भयो भने धेरै समस्याबाट जोगिन सकिन्छ । कतिपय बाथ वंशाणुगत कारणले पनि हुन्छ । तर, बाथ सुरूवा रोग भने होइन ।

आममानिसमा बाथ भन्ने बित्तिकै 'युरिक एसिड' मात्र हो भन्ने भ्रम छ । युरिक एसिड बाथको एउटा प्रकार मात्र हो । जबकि बाथका सयभन्दा बढी प्रकार छन् । तर, बिरामीलाई बुझाउने हिसाबमा यसलाई मुख्य तीन भागमा बाँड्ने गरिन्छ । पहिलो, 'ओस्टियो आरथाइटिस' अर्थात् हड्डी तथा जोर्नी खिड्ने बाथ । दोस्रो, युरिक एसिड र तेस्रो, अटोइम्युन बाथ हो । आफ्नै शरीरले आफ्नै शरीरलाई नचिनेर बिगार गर्ने बाथलाई अटोइम्युन बाथ भनिन्छ । यसलाई हामी कडा रोगको बाथ पनि भनिन्छ ।

ओस्टियो आरथाइटिस विशेषगरी उमेर बढ्दै जाँदा जोर्नी तथा हड्डी खिड्दा लाग्ने गर्छ । बढ्दो उमेरसँगै देखा पर्ने यो बाथ मोटा मानिसमा र महिलामा बढी देखिन्छ । उमेर बढ्दै जाँदा जोर्नीमा रहेको कुरकुरे हड्डी खिड्ने नष्ट हुँदै जाँदा ओस्टियो आरथाइटिस हुन्छ । यस किसिमको बाथले घुँडा, गर्दन, कम्मरको मेरुदण्ड, खुट्टाको बुढी औँलाको फेद, हातका औँलाहरू तथा नितम्बको जोर्नीमा असर पार्छ ।

हड्डी खिड्ने बाथरोग हुने भएका कारण यसमा हिँडुल वा चलमल गर्दा घुँडा, औँलाहरू, नितम्ब, गर्दन र ढाड दुख्ने जस्ता लक्षण देखिन्छ । उमेर र मोटोपनासँगै शरीरमा पोषण तत्व, क्याल्सियम, भिटामिन 'डी'को कमी तथा थाइराइडका कारणले पनि यो बाथ लाग्ने गर्छ । यस्तै, महिनावारी सुकेपछि हर्मोनको परिवर्तनका कारण पनि महिलामा ओस्टियो आरथाइटिस बढी हुने गर्छ । त्यसअघि पोषणको अभावका कारण पनि महिलामा यो बाथ देखिन्छ ।

युरिक एसिड बाथ भनेको रगतमा युरिक एसिडको मात्रा बढी भएर उत्पन्न हुने समस्या हो । युरिक एसिड शरीरमा उत्पन्न हुने एक विकारयुक्त पदार्थ हो । रगतमा युरिक एसिडको मात्र बढ्दै जाँदा गोडाको बुढी औँला वरपर र (पछि अन्य भागमा पनि) जोर्नी दुख्छ । तर, आममानिसमा शरीरका कुनै हड्डी तथा ठूला जोर्नी दुख्छो भने पनि युरिक एसिड नै भयो भन्ने भ्रम छ । सबै जोर्नीका दुखाई युरिक एसिड हुँदैनन् । यसको सुरूवात विशेषगरी बुढी औँला वरपरका जोर्नीबाट हुन्छ । त्यसपछि मात्र अन्यत्र बढ्ने हो । यसमा जोर्नीमा युरिक एसिडको मात्र जम्दै जाने हुन्छ र एक्कासी दुख्ने, सुनिने, रातो हुँदै जाने हुन्छ । युरिक एसिडले एक्कासी लक्षण देखाउने भएकाले असाध्यै दुखाउँछ । यो रोग बढ्दै गएमा जोर्नी बिग्रिने, बाँगिने, युरिक एसिडका डल्ला ठाउँठाउँमा जम्ने र मिर्गौलाको काम बिग्रने तथा मिर्गौलामा पत्थरी समेत

हुन सक्छ ।

यसमा माछा, मासु, अन्डा, गोडामुडी, गोलभेंडाको गुदी, खुर्सानीको गुदी, पालुङ साग, च्याउ, कुरिलो, रातो मासु, दही, दूधजन्य पदार्थ खानु हुँदैन । साथै, मदिरा र धूमपान सेवन पनि गर्नु हुँदैन । दूध पिउने नै हो भने पनि तर काटेर मात्र पिउनुपर्छ । मुख बारेर र समयमा औषधि खाएर युरिक एसिड नियन्त्रण गर्न सकिन्छ ।

अटोइम्युन बाथले चाँहिँ आँखा, मुटु, मिर्गौला, छाला बिगार्नुका साथै जोर्नी र मांशपेशी समेत बिगार्ने काम गर्छ । यो बाथले कपाल पनि झर्ने गर्छ । समयमै उपचार नभए यी अंग बिगार्नुका साथै जोर्नी बाँगिने, छालाका कारण मुख खोल्न नसक्ने जस्ता समस्या आउँछन् । यो बाथका सयभन्दा बढी प्रकार छन् । सबैको उपचार फरक छ । समयमै उचपार नहुँदा ज्यानै खतरामा पर्न सक्छ । यसलाई नियन्त्रण गर्न अहिले नयाँ-नयाँ इन्जेक्सन आएका छन् । यो बाथमा क्यान्सरका लागि चाहिने औषधि पनि चलाउनुपर्ने हुन्छ ।

सामान्यतया सबै बाथको साझा लक्षण भनेको शरीरका जोर्नीहरू दुख्ने वा सुनिने हो । त्यसपछि क्रमशः अन्य अंगमा असर हुने हो । बाथरोगको लक्षण बाथले असर गरेको अंग अनुसार फरक हुन्छ । लक्षण र कृन प्रकारको एन्टीबडी रगतमा देखिन्छ त्यसका आधारमा यो रोगको वर्गीकरण गरिन्छ । बाथरोग नियन्त्रणका लागि लक्षण एवं एन्टीबडीको संलग्नताका आधारमा मूल्याङ्कन गरी उपचार विधि अपनाइन्छ । ल्याब परीक्षण गरेर मात्र बाथरोग हो र होइन पत्ता लगाउन सकिन्छ ।

यी बाहेक नेपालमा प्यालोडोइड आरथाइटिस (गठिया बाथ), युराटाइड आरथाइटिस, स्पेन्डिलो आरथाइटिस (ढाडको बाथ), लुपस, स्क्लेरोडर्मा (छाला बाक्लो हुने बाथ), जुभेनाइल आरथाइटिस (केटाकेटीमा हुने बाथ) जस्ता अन्य प्रकारका बाथ पनि देखिन्छ ।

प्यालोडोइड आरथाइटिस (गठिया बाथ)

गठिया बाथले मुख्यतः हात तथा खुट्टाका साना जोर्नीलाई असर गर्छ । गठिया बाथ पुरुषमा भन्दा महिलामा बढी देखिने गर्छ । महिलामा महिनावारी सुकेपछि र पाठेघर फालेपछि बाथरोग हुने सम्भावना बढी हुन्छ । सुरुमा ३० वर्षको उमेरदेखि यसको लक्षण देखिन्छ र ४० वर्ष काटेपछि बाथरोग लाग्ने सम्भावना बढी हुन्छ ।

युराटाइड आरथाइटिस

यो वयस्क तथा बढ्दो उमेरमा देखिने र लामो समयसम्म रहिरहने कडा बाथ हो । यो पुरुषको तुलनामा महिलामा बढी देखिन्छ । रोगको सुरु अवस्थामा हातगोडाका जोर्नीहरू (हातगोडाका औँला, नाडी, कुहिनो, कुम, घुँडा र गोलीगाँठा) दुख्ने, सुनिने र अहरो हुन्छ । जसले बिहानीपख धेरै सताउँछ भने दिउँसो घाममा सहज हुँदै जान्छ । रोग छिपिँदै गएपछि भने हातगोडाका जोर्नीहरू जाम हुने, बाँगिने, बिग्रिने र काम नलाग्ने हुन्छन् ।

स्पेन्डिलो आरथाइटिस (ढाडको बाथ)

ढाडको बाथ ढाडका जोर्नीहरू सुनिएर हुने एक दीर्घ रोग हो र यसले फिलाभित्रको जोर्नी, ढाड, गर्धन र कहिलेकाहीँ नितम्ब, कुम र हातगोडाका ठूला जोर्नीहरू दुख्ने, सुनिने गराउँछ । यो बाथ प्रायः ४० वर्षको उमेरअघि नै सुरु हुन्छ र यसले पुरुषलाई बढी मात्रामा असर गर्छ । यसले एक तिहाइ बिरामीका आँखामा असर गरी युराटाइटिस (आँखा दुख्ने रातो हुने, घाममा

खेरि गाह्रो हुने) गराउन सक्छ । धेरैजसो बिरामीमा यो बाथ हनुमा 'एचएलएबी ट्वान्टी सेभेन' नामक वंशाणुको भूमिका हुन्छ । जसका कारण सन्तानमा पनि यो रोग जान सक्छ ।

लुपस

यो विशेषगरी जवान उमेरका मानिस र महिलामा सुरु भई लामो समयसम्म रहने दीर्घ बाथरोग हो । यसमा अनुहार र शरीरका अन्य भागको छालामा दाग आउने, मुखमा घाउ आउने, जोर्नी तथा मांसपेशी दुख्ने, सुनिने र अहरो हुने, कपाल झर्ने, ज्वरो आउने लगायतका लक्षण देखिन्छ । यो रोग कडा भएमा मिर्गौला, मुटु, फोक्सो, रगत तथा स्नायु जस्ता महत्वपूर्ण अंगमा असर गरी ज्यानै जोखिममा पर्न सक्छ ।

स्क्लेरोडर्मा (छाला बाक्लो हुने बाथ)

बढ्दो उमेरमा देखिने यो बाथ महिलालाई बढी हुने गर्छ । यसमा हातगोडा र अनुहारको छाला बाक्लो हुने, दुख्ने, सुनिने जस्ता लक्षण देखिन्छन् । चिसो पानी छुँदा हातगोडाका औँला क्रमशः सेतो, निलो र रातो हुने गर्छ । स्क्लेरोडर्माका कारण छालामा मात्र नभई रगतका नसा, फोक्सो, मिर्गौलामा असर गरी औँलामा घाउ आउने, छाती पोल्ने, दम बढ्ने र मिर्गौला फेल गराउनेसम्म हुन सक्छ । चिसोले रोग बढ्न सक्ने भएकाले यो रोगका बिरामीले बाक्लो पन्जा, मोजा लगाउनु आवश्यक छ ।

जुभेनाइल आरथाइटिस (

बालबालिकामा हुने बाथ)

बालबालिकामा हुने बाथ मुख्य दुई किसिमका हुन्छन् । मुटुको बाथ ज्वरो (युराटिक फिभर) र जुभेनाइल आरथाइटिस । जुभेनाइल आरथाइटिसमा बालबालिकाको हातगोडाका जोर्नी दुख्ने, सुनिने, हिँडुल गर्न नसक्ने, ज्वरो आउने, छालामा विभिन्न दाग आउने, आँखामा असर गर्ने जस्ता लक्षण भेटिन्छ । समयमै पहिचान गरी औषधि प्रयोग भएमा रोग बढ्न पाउँदैन र हातगोडाका जोर्नीहरू बिग्रन वा बाँगिन पाउँदैनन् ।

नेपालमा कति छन् बाथरोगी ?

नेपालमा बाथका कति बिरामी छन् भन्ने यकिन तथ्याङ्क छैन । तर, अस्पतालमा उपचारका लागि आएका बिरामीको अवस्थालाई हेर्दा हड्डी खिड्ने हुने बाथ र युरिक एसिड बाथका बिरामी धेरै छन् । अमेरिकन कलेज अफ यामाटोलोजिस्टको तथ्याङ्क अनुसार कुल जनसंख्याको १० प्रतिशतलाई बाथरोग लाग्न सक्छ । यसलाई आधार मान्ने हो भने, नेपालमा करिब ३० लाखमा बाथरोग छन् भन्ने अनुमान गर्न सकिन्छ ।

बाथरोगका साझा लक्षण

- हातका औँलाहरू दुख्ने वा सुनिने, बिहान उठ्ने बेलामा हात-खुट्टा अहरो हुने,
- गोलीगाँठो दुख्ने वा सुनिने,
- राती तथा बिहान ढाड दुख्ने वा अहरो हुने,
- पिँडौला दुख्ने वा करकर खाने,
- खुट्टाको औँला वरिपरि रातो भएर टेक्न नहुने,
- कुर्कुच्चा दुख्ने, पाइताला पोल्ने वा झमझमाउने,
- घुँडा सुनिने वा दुख्ने, आदि ।

कसरी पत्ता लगाउने बाथरोग ?

बिरामीमा देखिने लक्षण र जोर्नीहरूको जाँच गर्ने बित्तिकै धेरैजसोको रोग पत्ता लाग्छ । कहिलेकाहीँ बाथरोग कति कडा छ वा कुन प्रकारको हो भन्ने बुझ्न रगत परीक्षण तथा एक्सरेको सहायता लिनुपर्ने हुन्छ । धेरै पुरानो रोग तथा औँलाहरू बाँगो भइसकेपछि बाथको पहिचान गर्न गाह्रो पर्दैन । नेपालमा अलिअलि जोर्नी दुख्छो भने पेनकिलर खाने, युरिक एसिड भयो भनेर बस्ने चलन बढी देखिन्छ, यो एकदम गलत प्रवृत्ति हो ।

बाथरोगलाई बेवास्ता गर्‍यो भने मृत्यु पनि हुन सक्छ । तर, बाथरोगलाई समयमै उपचार गरेर निको बनाउन सकिन्छ । जटिल प्रकारको बाथरोग लाग्यो भने, यसको उपचार एकदमै महँगो हुनुका साथै पूर्ण निको पार्न गाह्रो हुन्छ ।

बाथरोगबाट बच्ने उपाय

मेडिकल साइन्सले बाथरोग लाग्न नदिने उपाय अहिलेसम्म पत्ता लगाउन सकेको छैन । परिवारका कुनै सदस्यलाई बाथरोग भएमा अन्य सदस्य सतर्क हुनुपर्छ । डेढ महिनादेखि तीन महिनाभित्रमा बाथरोग भएको पत्ता लागेमा 'सेकेन्डरी प्रिभेन्सन' अपनाई जटिलतालाई रोक्नतिर लाग्नुपर्छ ।

- स्वास्थ खबरपत्रिका

बालबालिका हराएमा, बेवारिस

फेला परेमा, अपहरणमा परेमा

बालबालिका खोजतलास समन्वय

केन्द्रको निःशुल्क

फोन नं. १०४ मा खबर गरौं ।

**नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग**